



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ในด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล ด้านคุณลักษณะคิควัยวิชาชีพ ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ และด้านความเป็นผู้นำ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเพื่อการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนอยู่ในปัจจุบันสังกัดคณะวิชาวิทยาการจัดการของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีวิทยาลัยครูจำนวน 6 แห่ง และสอนนักศึกษาในชั้นปีสุดท้ายปีการศึกษา 2531 ของคณะวิชาวิทยาการจัดการ โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 79 คน โดยถือเอาจำนวนทั้งหมดดังกล่าวเป็นกลุ่มที่รวบรวมข้อมูล

2. กลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ ผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนไม่แน่นอน (Infinite Population) ผู้วิจัยจึงได้สุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นผู้ประกอบการด้วยสูตรของ จอห์น ที โรสโค (John T. Roscoe 1975:183) ดังนี้

$$n = \left(\frac{z_c s}{e_m} \right)^2$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

z_c = คะแนนมาตรฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 $z_c = 1.96$

e_m = ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้เท่ากับ 7 ส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $e_m = \frac{1}{7} s$

s = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}\text{แทนค่าในสูตร } n &= \left(\frac{1.96 S}{s/7}\right)^2 \\ &= (1.96 \times 7)^2 \\ &= 188\end{aligned}$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 188 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Sampling ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับชั้นตอน ดังนี้

1. การสุ่มพื้นที่ ได้แก่ การสุ่มเขตต่าง ๆ ภายในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 24 เขต โดยจะสุ่มจากเขตชั้นนอก 2 เขต สุ่มจากเขตชั้นใน 2 เขต รวมเป็น 4 เขต เขตชั้นนอก ได้แก่ เขตบางกะปิ เขตพระโขนง ส่วนเขตชั้นใน ได้แก่ เขตพญาไท และเขตปทุมวัน

2. การสุ่มตัวบุคคลตามลักษณะอาชีพ เป็นการสุ่มตัวบุคคลภายในแต่ละเขต โดยอาศัยหลักที่ว่าลักษณะโดยทั่วไปของการประกอบอาชีพอิสระแต่ละอาชีพของเขตชั้นนอกและเขตชั้นในนั้น มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้ประกอบอาชีพอิสระแต่ละคนจึงเป็นตัวแทนของทุกคนที่ประกอบอาชีพอิสระนั้น ๆ ได้โดยใช้วิธีการสุ่มแบบ purposive sampling เพื่อให้ได้ผู้ประกอบอาชีพอิสระตามที่ต้องการ จึงเลือกบุคคลที่ประกอบอาชีพอิสระเขตละ 50 คน จำนวน 4 เขต รวมเป็น 200 คน

สำหรับการกำหนดประเภทหรือกลุ่มอาชีพอิสระนั้น เนื่องจากอาชีพอิสระมีความหลากหลายเป็นอย่างมาก จึงต้องมีการจัดหมวดหมู่หรือประเภทอาชีพอิสระให้เหมาะสมกับลักษณะของการวิจัย สำหรับการวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นถึงอาชีพอิสระที่นักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการสามารถประกอบการได้ ซึ่งแนวความคิดเรื่องการจัดประเภทของอาชีพ ได้เนรมมาจากหนังสือการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย) ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย (2512:381-419) หลักสูตรของคณะวิชาวิทยาการจัดการและเป็นอาชีพอิสระที่มีผู้ช่วยปฏิบัติงานได้ไม่เกิน 10 คน ทุนดำเนินการไม่เกิน 500,000 บาท ดังนั้นจึงได้แบ่งประเภทอาชีพอิสระออกเป็น 25 อาชีพ โดยถือว่าอาชีพเหล่านี้ครอบคลุมถึงอาชีพอิสระที่นักศึกษาจะประกอบได้มี 25 อาชีพ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำแนกตามประเภทของอาชีพ

ที่	ประเภทอาชีพ	พระโขนง	บางกะปิ	พญาไท	ปทุมวัน	รวม
1	ร้านขายของชำราย	2	2	2	2	8
2	ร้านขายเทปเพลง	2	2	2	2	8
3	ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป	2	2	2	2	8
4	ร้านขายอาหาร	2	2	2	2	8
5	ร้านขายไอศกรีม	2	2	2	2	8
6	ร้านเบเกอรี่	2	2	2	2	8
7	ร้านขายเอกสาร	2	2	2	2	8
8	ร้านขายของชำ	2	2	2	2	8
9	ร้าน/แผงหนังสือ	2	2	2	2	8
10	ร้าน/แผงผลไม้	2	2	2	2	8
11	ร้านซ่อมแซมของใช้ภายในบ้าน	2	2	2	2	8
12	รับทำซิลสกรีน	2	2	2	2	8
13	รับทำป้าย สติกเกอร์	2	2	2	2	8
14	รับซักอบรีดเสื้อผ้า	2	2	2	2	8
15	โรงพิมพ์	2	2	2	2	8
16	รับออกแบบและตกแต่งภายใน	2	2	2	2	8
17	รับจัดดอกไม้	2	2	2	2	8
18	สถานรับเลี้ยงเด็ก	2	2	2	2	8
19	รับทำโฆษณาขนาดเล็ก	2	2	2	2	8
20	ผู้ตรวจบัญชี	2	2	2	2	8
21	สำนักงานจัดหางานท่า	2	2	2	2	8
22	ศูนย์วิดิโอเทป	2	2	2	2	8
23	รับถ่ายภาพนอกสถานที่	2	2	2	2	8
24	บริการจำหน่ายตั๋วเดินทาง	2	2	2	2	8
25	นายหน้าขายที่ดิน	2	2	2	2	8
		50	50	50	50	200

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีจำนวน 2 ฉบับ คือสำหรับอาจารย์และผู้ประกอบการ โดยลักษณะของแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (check list) ฉบับสำหรับอาจารย์มีจำนวน 5 ข้อ และสำหรับผู้ประกอบการมีจำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ฉบับสำหรับอาจารย์ได้ถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ส่วนฉบับสำหรับผู้ประกอบการนั้นได้ถามเฉพาะลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระเท่านั้น เนื่องจากผู้ประกอบการไม่อาจให้ข้อมูลสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาได้ สำหรับข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงของแบบสอบถามทั้งสองฉบับนั้น ได้แบ่งออกเป็น 7 ด้าน แต่ละด้านมีจำนวนข้อคำถามเท่ากันดังนี้

1. ด้านความกล้าเสี่ยงอย่างสมเหตุสมผล	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านคุณลักษณะคึกคักกระตือรือร้น	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านความสามารถในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจ	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 11 ข้อ
5. ด้านความเชื่อในอิทธิพลจากการควบคุมภายใน	จำนวน 11 ข้อ
6. ด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์	จำนวน 9 ข้อ
7. ด้านความเป็นผู้นำ	จำนวน 10 ข้อ
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 66 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์

1.1 การศึกษาเอกสาร ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

อิสระ ลักษณะของการประกอบธุรกิจ ลักษณะของผู้ประกอบการ โดยได้ศึกษาจากตำราเกี่ยวกับธุรกิจเบื้องต้น ศิลปะการทำงานทำ ทางสองแพร่ง อุดมศึกษาหรืออาชีพ ฯลฯ ตลอดจนเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรวิทยาลัยครู แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (2530-2534) ของกรมการฝึกหัดครูและแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 6 (2530-2534) นอกจากนั้นได้ศึกษาบทความเกี่ยวกับภาพรวมกำลังแรงงานและการมีงานทำในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 บทความต่าง ๆ ในคู่มือผู้ประกอบการ โอกาสครบรอบ 15 ปี โครงการปริญญาโท คณะพาณิชย์-ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บทความเกี่ยวกับการประกอบอาชีพส่วนตัวในกรุงเทพมหานคร ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยของต่างประเทศ เป็นต้น เอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งได้ทั้งหมด 7 ด้าน จำนวน 66 ข้อ

1.2 การสัมภาษณ์ ได้สัมภาษณ์อาจารย์และผู้ประกอบการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อนำมาเป็นแนวทางประกอบการสร้างข้อคำถาม โดยได้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนจำนวน 6 คน และผู้ประกอบการจำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน

2. สร้างข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่พึงประสงค์และที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงค่านับเนื้อหา ดังรายนามต่อไปนี้

2.1 ศาสตราจารย์ ดร.เฉลียว บุรีภักดิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.2 รองศาสตราจารย์ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คิลก บุญเรืองรอด ทำหน้าที่รองผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

2.4 อาจารย์ประคับ นิลพังกา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

2.5 นางมาลี โลหะรักษพงษ์ ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด เอี้ยเต็กเป้า

2.6 นายเชวง ลักษณะวิลาส เจ้าของและผู้จัดการบริษัทรุ่งเรืองทัวร์แทรเวล เซ็นเตอร์ จำกัด

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับอาจารย์ คณะวิชาวิทยาการจัดการวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จำนวน 5 คน และผู้ประกอบการในเขต พระนคร จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้นเป็น 25 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าความ เชื่อมั่นแบบแอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach 1970:161) โดยได้ค่า ความเชื่อมั่น 0.91 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข.)

4. ปรับปรุงแบบสอบถามด้านภาษา แล้วนำไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดค่าของมาตราส่วนประมาณค่า

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าของแบบประมาณค่าของแบบสอบถามดังนี้

ระดับ	ความคิดเห็นทางบวก	ความคิดเห็นทางลบ
	คะแนน	คะแนน
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

การแปลค่าของมาตราส่วนประมาณค่า

การแปลค่าของแบบประมาณค่าของแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการ ประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิชาวิทยาการจัดการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ได้พิจารณา ค่าเฉลี่ยและแปลค่าตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ความคิดเห็น ทางบวก	ความคิดเห็น ทางลบ
4.50-5.00	ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับ	มากที่สุด	น้อยที่สุด
3.50-4.49	ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับ	มาก	น้อย
2.50-3.49	ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับ	ปานกลาง	ปานกลาง
1.50-2.49	ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับ	น้อย	มาก
1.00-1.49	ลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด	มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากผู้บริหารวิทยาลัยและขอความร่วมมือจากอาจารย์ และผู้ประกอบการในการตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด โดยคิดเป็นร้อยละของแบบสอบถามที่แจกดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากกลุ่มอาจารย์

วิทยาลัยครู	จำนวนที่แจก	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1. วิทยาลัยครูจันทระเกษม	13	12	92
2. วิทยาลัยครูธนบุรี	12	11	92
3. วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	13	12	92
4. วิทยาลัยครูพระนคร	13	12	92
5. วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	14	13	93
6. วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	14	12	86
รวม	79	72	91.14

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง (ผู้ประกอบการ)

เขต	จำนวนที่แจก	ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1. เขตบางกะปิ	50	50	100
2. เขตพระโขนง	50	50	100
3. เขตพญาไท	50	50	100
5. เขตปทุมวัน	50	50	100
รวม	200	200	100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย ได้วิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และเสนอเป็นตารางแสดงจำนวนประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามการรับรู้ของอาจารย์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อกระทง และแต่ละลักษณะทั้ง 7 ด้าน
3. เปรียบเทียบค่าคะแนนของลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงสำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ตามการรับรู้ของอาจารย์ โดยวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t-test)
4. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระตามการรับรู้ของผู้ประกอบการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละข้อกระทงและแต่ละลักษณะทั้ง 7 ด้าน
5. เปรียบเทียบค่าคะแนนของลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างกลุ่มอาจารย์และกลุ่มผู้ประกอบการ วิเคราะห์โดยทดสอบค่าที (t-test)
6. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมของอาจารย์และผู้ประกอบการในเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระ โดยเสนอเป็นความเรียงแสดงความคิดเห็น

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าสถิติและทดสอบทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาอภิปรายผลในรูปแบบของตารางและเสนอผลในรูปแบบของความเรียง ดังจะเสนอต่อไปในบทที่ 4